

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

December 2020

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Forsvarets fraflytning af Grønnedal

Opfølgning i sagen om Forsvarets fraflytning af Grønnedal (beretning nr. 11/2013)

7. december 2020

RN 201/20

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Forsvarets fraflytning af Grønnedal, som blev indledt med en beretning i 2014. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 23. maj 2014.

Konklusion

Rigsrevisionen konstaterer, at forudsætningerne for at følge op på baggrund af en aftale om fraflytning af Grønnedal har ændret sig, da Forsvaret har valgt at bibeholde tilstedeværelsen og har iværksat oprydning. Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan afsluttes.

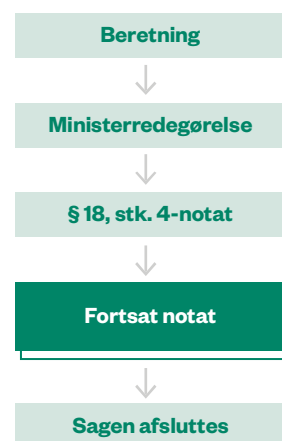
Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Det er ikke længere relevant at indgå en aftale om oprydning i forbindelse med fraflytning, da det politisk blev besluttet at genetablere Forsvarets tilstedeværelse i Grønnedal.
- Med afsæt i et møde mellem den daværende forsvarsminister og landsstyreformanden i 2017 blev det via en fælles pressemeddelelse meldt ud, at Forsvarsministeriet med start i 2018 ville iværksætte nedbrydning af bygninger og miljøoprydning i Grønnedal.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i februar 2014 en beretning om Forsvarets fraflytning af Grønnedal. Beretningen handlede om udviklingen i de estimerede omkostninger til miljøoprydning i forbindelse med Forsvarets fraflytning. I august 2011 besluttede forligskredsen bag forsvarsforliget 2010-2014 at nedlukke Grønlands Kommando i Grønnedal og etablere Værnfælles Arktisk Kommando i Nuuk. Beretningen havde fokus på det økonomiske grundlag for beslutningen om at fraflytte Grønnedal, udviklingen i de estimerede omkostninger til miljøoprydning af Grønnedal og Forsvarsministeriets orientering af forligskredsen herom. Nedlukning af et militært anlæg kan medføre omkostninger til miljøoprydning og nedbrydning af bygninger mv.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det ikke tilfredsstillende, at Forsvarsministeriet i det skriftlige beslutningsgrundlag til forligskredsen ikke havde tydeliggjort, at der var stor usikkerhed forbundet med at opføre de forventede omkostninger ved at flytte Grønlands Kommando fra Grønnedal.

Statsrevisorerne kritiserede desuden, at Forsvarsministeriet ikke havde oplyst en forventet omkostning på 50 mio. kr. til en eventuel nedbrydning af bygningerne i Grønnedal i beslutningsgrundlaget, uanset at beløbet havde været kendt siden 2010.

4. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse, at han var enig i, at det burde have fremgået, at der var stor usikkerhed forbundet med de anførte tal i *Rapport vedrørende placeringen af Værnfælles Arktisk Kommando* (VAK-rapporten). Ministeren oplyste endvidere, at estimatet på 50 mio. kr. til en eventuel rømning og nedbrydning med fordel kunne have fremgået af VAK-rapporten. Rigsrevisionen fandt redegørelsen tilfredsstillende og vurderede i notat til Statsrevisorerne af 23. maj 2014, at sagen kunne afsluttes.

5. Statsrevisorerne optog sagen i *Endelig betænkning over statsregnskabet for 2013* som fortsat sag med en bemærkning om, at Statsrevisorerne havde besluttet at følge sagen, indtil Rigsrevisionen kan rapportere om, at der er indgået aftale mellem Grønlands Selvstyre og Forsvarsministeriet om omfanget af nedbrydning af bygninger og miljøoprydning i Grønnedal.

6. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på, om der er indgået aftale mellem Grønlands Selvstyre og Forsvarsministeriet om omfanget af nedbrydning af bygninger og miljøoprydning i Grønnedal.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Forsvarsministeriets initiativer

7. Vi gennemgår i det følgende Forsvarsministeriets initiativer i forhold til det udestående opfølgningsspørgsmål. Gennemgangen er baseret på brevveksling.

8. Den 8. december 2016 blev der indgået en politisk aftale mellem den daværende regering og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om at styrke Forsvarsministeriets fremtidige opgaveløsning i Arktis. Partierne var enige om, at styrkelsen af Forsvarsministeriets opgaveløsning i Arktis var nødvendig set i lyset af den forventede udvikling i området. Klimaforandringerne bevirkede en øget geografisk tilgængelighed i det arktiske område, hvilket bl.a. øgede opmærksomheden på udvindingen af naturressurser samt større kommerciel og videnskabelig aktivitet. Arktis' geopolitiske betydning blev derfor anset som stadigt mere betydningsfuld.

Som en del af aftalen var partierne enige om at genetablere Forsvarets tilstedeværelse i Grønnedal i form af et strategisk, logistisk støttepunkt, som kunne anvendes dels til oplægning af brændstof, opbevaring af havmiljøbekæmpelsesmateriel mv., dels til øvelses- og uddannelsesformål. Grønnedal kunne derudover stilles til rådighed for øvrige myndigheders opgaveløsning i det arktiske område.

9. Politiske aftaler på forsvarsområdet forhandles normalt med partierne i forsvarsforligskredsen. Folketingets udvalg, herunder Forsvarsudvalget og Grønlandsudvalget, inddrages sædvanligvis ikke i den forbindelse. Selvstyret var imidlertid forud for indgåelsen af den politiske aftale af 8. december 2016 blevet orienteret om de fornyede overvejelser om Grønnedals fremtidige anvendelsesmuligheder.

10. På et møde den 13. juni 2017 indgik den daværende forsvarsminister og formanden for Naalakkersuisut (Grønlands regering) en aftale om at påbegynde oprydningen i Grønnedal. Denne tog form af en fælles pressemeddelelse. Det blev aftalt, at oprydningen skulle iværksættes hurtigst muligt i et tæt samarbejde og i dialog mellem Forsvarsministeriet og selvstyret. Aftalen indebar, at bygninger, der ikke længere skulle anvendes, skulle fjernes, ligesom Forsvarsministeriet og de grønlandske myndigheder ville fortsætte drøftelserne om håndteringen af olieforureningen.

Miljøoprydningsopgaven ledes internt i Forsvarsministeriets koncern af en styregruppe under ledelse af Forsvarsministeriet med deltagelse af relevante styrelser og myndigheder. Arbejdet tilrettelægges og gennemføres i samarbejde med de grønlandske myndigheder i en følgegruppe, der fra grønlandsk side har repræsentation fra Departementet for Forskning og Miljø samt Kommuneqarfik Sermersooq.

Den seneste handle- og tidsplan for miljøoprydning i Grønnedal er af 29. oktober 2020. Heraf fremgår det, at den egentlige miljøoprydning af olieforureningen iværksættes i juni 2021 med udgangspunkt i en plan for håndtering af olieforureninger, der skal drøftes mellem selvstyret og Forsvarsministeriet i starten af 2021. Den samlede oprydning forventes at strække sig over en længere årrække.

11. Rigsrevisionen kan konstatere, at forudsætningerne for at følge op på baggrund af en aftale om fraflytning af Grønnedal har ændret sig, da det politisk blev besluttet at genetablere Forsvarets tilstedeværelse i Grønnedal. Rigsrevisionen kan ligeledes konstatere, at der er etableret et samarbejde med Grønlands Selvstyre og igangsat miljøoprydning. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at sagen kan afsluttes.